

Initiatief raadsvoorstel

Onderwerp: Transitie rekenkamer

Datum raadsvergadering	28 juni 2023	Ambtenaar	R.B. Palstra
Registratienummer		Telefoon	0255-567501
Portefeuillehouder(s)		E-mailadres	rpalstra@velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

De raad van de gemeente Velsen,

Gelezen het advies van het presidium d.d. 6 juni 2023,
Gelet op de Wet versterking decentrale rekenkamers,

Besluit:

- 1) De Rekenkamer Velsen per 1 januari 2024 te laten bestaan uit een voorzitter en twee externe leden, conform het voorzittersmodel.
- 2) Het volgende ambitieniveau voor de Rekenkamer Velsen vast te stellen:
 - a) Vanuit haar onafhankelijke positie, met een stevige advisering en ondersteuning, vervult de rekenkamer haar kerntaak op het gebied van onderzoek naar doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid.
 - b) De rekenkamer levert jaarlijks drie á vier onderzoeken op aan de gemeenteraad over politiek relevante onderwerpen.
 - c) De rekenkamer adviseert en attendeert via brief- en agenda-advies de raad op actuele ontwikkelingen.
 - d) De Rekenkamer ondersteunt de gemeenteraad op het gebied van horizontale verantwoording: het controleren van het college op de uitvoering van medebewindstaken. De rekenkamer vervult hierbij een signaalfunctie richting de raad, waarbij vanuit de onafhankelijke positie van de rekenkamer inhoudelijk kan worden geadviseerd.
 - e) De rekenkamer levert een bijdrage aan publieke verantwoording door middel van haar onderzoeken en de communicatie hierover en door het adviseren en ondersteunen van de raad bij het toegankelijk en inzichtelijk maken van zijn werkzaamheden.

Samenvatting

Op 1 januari 2023 is de Wet versterking decentrale rekenkamers ingegaan. De wetswijziging houdt onder meer in dat raadsleden niet langer lid mogen zijn van de rekenkamer, dat de benoemingstermijn van externe leden zes jaar wordt en dat de onderzoeksbevoegdheden worden uitgebreid. Gemeenten moeten vóór 1 januari 2024 hun rekenkamer opnieuw inrichten. Het presidium heeft – in samenspraak met de rekenkamercommissie - de gemeenteraad geadviseerd over de vorm en het ambitieniveau van de rekenkamer.

Voorgesteld wordt om de rekenkamer in te richten volgens het voorzittersmodel. De rekenkamer zal bestaan uit een voorzitter en twee externe leden. De rekenkamer wordt ondersteund door een zelfstandige secretaris. Daarnaast wordt voorgesteld om een stevig ambitieniveau voor de rekenkamer vast te stellen om de raad beter in positie te brengen. De rekenkamer vervult haar kerntaak met onderzoek naar doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid en levert jaarlijks

drie á vier rapporten op. In aanvulling brengt de rekenkamer brief- en agenda-advies uit over actuele ontwikkelingen en ondersteunt de rekenkamer de raad op het gebied van horizontale verantwoording en publieke verantwoording.

Inleiding

De taak van de rekenkamer is, volgens artikel 182 van de Gemeentewet, het onderzoeken van de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. De rekenkamer is een belangrijke hulptroep van de gemeenteraad, met name waar het gaat om de controlerende rol van de raad. Op 1 januari 2023 is de Wet versterking decentrale rekenkamers ingegaan. Het doel van deze wetswijziging is om de lokale rekenkamer te versterken door enkele waarborgen in de Gemeentewet op te nemen. Een belangrijk aspect van de wetswijziging is dat raadsleden niet langer lid mogen zijn van de rekenkamer. De rekenkamer*commissie* verdwijnt, alleen de externe rekenkamer blijft bestaan. Daarnaast wordt de benoemingstermijn van de rekenkamerleden zes jaar en krijgt de rekenkamer meer uitgebreide onderzoeksbevoegdheden.

Gemeenten moeten vóór 1 januari 2024 hun rekenkamer inrichten in lijn met de wetswijziging. Voor die tijd moeten dus ook alle externe leden (opnieuw) benoemd worden. De wetswijziging biedt een mooie kans om als gemeenteraad in gesprek te gaan over de manier waarop het werk van de Rekenkamer Velsen toekomstbestendig kan worden vormgegeven. Het presidium heeft de gemeenteraad op 6 juni geadviseerd over de vorm en het ambitieniveau van de rekenkamer, tegen de achtergrond van enkele ontwikkelingen wat betreft de rol van rekenkamers. Dit advies is als bijlage onderdeel uitmakend van het besluit toegevoegd.

Beoogd doel en effect van het besluit

Het doel van het besluit is:

1. Een keuze te maken over een inrichting van de Rekenkamer Velsen die aansluit bij de Wet versterking decentrale rekenkamers;
2. Uit te spreken hoe de Rekenkamer Velsen op een toekomstbestendige manier kan worden ingericht als waardevol instrument van de gemeenteraad door een ambitieniveau vast te stellen.

Argumenten

Voorgesteld wordt om de rekenkamer in te richten volgens het voorzittersmodel. De rekenkamer zal bestaan uit een voorzitter en twee externe leden. Dit onderscheidt het voorzittersmodel van het directeursmodel: in het directeursmodel bestaat de rekenkamer uit één lid, bij het voorzittersmodel uit meerdere leden. Het voordeel van het voorzittersmodel is dat de lokale context goed geborgd is in de rekenkamer. De rekenkamer komt namelijk op vaste momenten bijeen, in tegenstelling tot het directeursmodel waarbij de inzet van de directeur alleen rondom de onderzoeken plaatsvindt. Deze stabiele inzet vergroot de nabijheid van de rekenkamer bij de gemeenteraad. Daarnaast is het een voordeel dat de leden de werkzaamheden onderling kunnen verdelen en elkaar scherp kunnen houden en controleren.

Verder wordt voorgesteld om een stevig ambitieniveau voor de rekenkamer vast te stellen. Vanuit haar onafhankelijke positie, met stevige advisering en ondersteuning, vervult de rekenkamer haar kerntaak op het gebied van onderzoek naar doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. De rekenkamer levert jaarlijks drie á vier onderzoeken op aan de gemeenteraad over politiek relevante onderwerpen. De rekenkamer breidt deze kerntaak uit door de gemeenteraad middels brief- en agenda-advies te adviseren en te attenderen op actuele ontwikkelingen. Daarnaast ondersteunt de rekenkamer de gemeenteraad op het gebied van horizontale verantwoording: het controleren van het college op de uitvoering van medebewindstaken. De rekenkamer vervult hierbij een

GEMEENTE VELSEN

signaalfunctie richting de raad, waarbij vanuit de onafhankelijke positie van de rekenkamer inhoudelijk kan worden geadviseerd. Tot slot levert de rekenkamer een bijdrage aan publieke verantwoording door middel van haar onderzoeken en de communicatie hierover en door het ondersteunen van de raad bij het toegankelijk en inzichtelijk maken van zijn werkzaamheden.

De rekenkamer wordt ondersteund door een eigen secretaris. De secretaris is verantwoordelijk voor het zelfstandig adviseren, ondersteunen en begeleiden van de rekenkamer. De secretaris begeleidt de diverse rekenkameronderzoeken en kan ook zelf onderzoeken uitvoeren, bijvoorbeeld in de vorm van brief- en agenda-advies. De inhoudelijke aansturing van de secretaris valt onder de verantwoordelijkheid van de voorzitter van de rekenkamer. De werkgeversverantwoordelijkheid ligt bij de griffier.

Alternatieven

- Er zijn alternatieven mogelijk wat betreft de inrichting van de rekenkamer. De rekenkamer kan bijvoorbeeld worden ingericht volgens het directeursmodel, waarbij de rekenkamer bestaat uit één lid, tevens directeur. Een andere mogelijkheid is om een gemeenschappelijke rekenkamer met andere gemeenten in te richten.

Risico's

Als de gemeenteraad van Velsen de rekenkamer niet opnieuw inricht in lijn met de Wet versterking decentrale rekenkamers, heeft Velsen per 1 januari 2024 geen rekenkamer. De Verordening op de Rekenkamercommissie vervalt van rechtswege op 1 januari 2024.

Het risico dat gepaard gaat met een eventueel lager ambitieniveau, is dat dit een negatieve invloed heeft op de kwaliteit en effectiviteit van de rekenkamer en de rekenkameronderzoeken.

Programma

N.v.t.

Kader

De Wet versterking decentrale rekenkamers vormt de directe aanleiding voor dit voorstel. Deze wetswijziging heeft betrekking op de Gemeentewet. Artikelen 81a tot en met 81o van de Gemeentewet hebben betrekking op het instellen en functioneren van de rekenkamer. Artikelen 182 tot en met 185a van de Gemeentewet hebben betrekking op de bevoegdheden van de rekenkamer.

Inspraak, participatie etc.

N.v.t.

Financiële consequenties

Het is te verwachten dat de rekenkamer een ruimer budget nodig heeft om de voorgestelde ambitie te realiseren. Het huidige budget is €80.000 per jaar. Dit komt neer op €1.15 per inwoner, wat onder de informele norm van €1.30 per inwoner ligt. De doorrekening van en besluitvorming over het benodigde budget volgt later. Een eerste indicatie is dat een budget van €100.000 toereikend zal zijn. Daarmee komt het budget per inwoner iets boven de norm uit, wat passend is voor het beschreven ambitieniveau.

De kosten voor de ondersteuning van de rekenkamer komen niet ten laste van het budget van de rekenkamer. Omdat de werkgeversverantwoordelijkheid van de secretaris bij de griffier ligt, worden deze financiële consequenties behandeld als onderdeel van het transitieplan griffie.

Uitvoering van besluit

GEMEENTE VELSEN

Bijlagen - onderdeel uitmakend van het besluit

Advies presidium 'Rekenkamer Velsen – Van rekenkamercommissie naar rekenkamer', d.d. 6 juni 2023

Bijlagen - bijgevoegd als achtergrondinformatie

N.v.t.

De Fractievoorzitters

J. Bleekman	Velsen Lokaal
S.M.N. De Ruig	D66V
C. Schollink	VVD
I. Sitompul	GroenLinks
A. Karateke	PvdA
L. Kwant	LGV
C. Sintenie	CDA
S. Scholts	Forza!
T. Panis	FvD
F. Cornet	CU
F. Bal	Liberaal Blauw

